

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 1 беті	

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі**

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

**ТЕОРИЯЛЫҚ САБАҚҚА АРНАЛҒАН
ӘДІСТЕМЕЛІК ӨНДЕУ**

Пән коды: ЖКП 02

Пәні: Латын тілі

Мамандығы: 09160100 «Фармация»

Біліктілігі: 4S09160101 «Фармацевт»

Оқу сағатының /кредит көлемі: 72/3

Симуляция: 48 с.

Теория: 24 с.

Курс: 1

Оқу семестрі: 1

Бақылау түрі: с. сынақ

Шымкент, 2024 ж.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН

MEDISINA
AKADEMIASY

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

MEDICAL
ACADEMY

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

Әдістемелік өңдеу

044-73/11-243

28 беттің 2 беті

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «21» 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі: А.Т. Сатаев

№ 1 сабақ

5.1.Тақырыбы: Кіріспе. Латын және ежелгі грек тілдерінің медицина және әлем мәдениетіне қосқан үлесі. Фонетика. Латын әліпбиі. әріптер мен тіркестердің айтылу ерекшеліктері

Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин

Сабақ түрі: Теориялық.

5.2.Сабақтың мақсаты: Латын тілінің жалпы мәдени мағынасын көрсету, фармацевтикалық терминология, латын алфавиті, әріптер мен әріптер тіркестері жөнінде түсінік беру.

Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

-сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

-сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: латын тілі тарихымен және оның фармацевтикалық терминология дамуындағы рөлімен, алфавитімен таныстыру, латын сөздердің дұрыс айтылуына дағдыландыру.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Кіріспе бөлігі. Латын тілінің даму тарихынан.

2. Фармацевтикалық терминология - медицина терминологиясының бір бөлігі.

3. Латын тілінің дыбыстары мен әріптері, олардың жазылуы мен оқылуы.

4. Дифтонгтар, диграфтар және әріп тірікестерінің оқылуы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

шағын топпен жұмыс жасау.

I топтың тапсырмасы:

1. Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:

Non progredi est regredi. – Алға жүрмеген артқа жүреді.

Primum non nocere – Ең бірінші зиян келтірмеу қажет (науқасқа).

2. Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:

Оффицина, оксидум, кратэгус (дифтонг), эхинопанакс, гидрокодонум, квантум сатис, рацэмоза, экситус, купрум, аква.

II топтың тапсырмасы:

Латын афоризмдерінің транскрипциясын жасап, оқыңыздар:

Fortes fortuna iuvat. – Батылға тағдыр да жәрдемдеседі.

Aliis inserviando consumo. – Басқаларға қызмет ете, өзім өртенемін.

Транскрипцияда берілген сөздерді латын әріптерімен жазыңыздар:

Оксилидинум, рэум (грек сөзі), мэтацинум, сангвисорба, диместролюм, гипостэролюм фэнобарбиталюм, цинкум, цинхона, ликвор.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П.

S

стрихнии
строфантин
стрептоцид
сульфадимезин
синэстрол
сарколизин

II топ тапсырмасы.

Сөздікке қарап, сөздердегі екпінді қою:

Scatula, Aspergillus, saccharum. Rosa cinnamomea, Brassica, Sinapis nigra, capsulae amygdaceae, Amygdalus, amyllum. Viburnum opulus. Capsicum, acctum, oculus, Terebinthina, Gossypium.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.
3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С
4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.
5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

Бөлінген дауыстылардың ұзақтығын немесе қысқалығы?

Екпін ережелері?
Екпін белгілері?

- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**
Оқушылардың білімін бағалау.
Үйге тапсырма беру.

№ 3 сабақ

5.1.Тақырыбы: Зат есім. Анатомиялық термин құрылымы.

- **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: зат есімнің грамматикалық категорияларымен, сөздік формасымен, бес септеу белгілерімен таныстыру.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**
сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3.Оқу міндеттері: Зат есімнің лексикалық минимумдармен қамтамасыз ету, тапсырмаларды орындау барысында септеу түрлерін және зат есім негіздерін анықтау дағдыларын қалыптастыру. Оқытушымен бірлесе жұмыс істеуге баулу . Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4.Тақырыптың негізгі мәселелері:

- 1.Зат есімнің тегі, сан түрі, септігі.
- 2.Сөздік формасы.
- 3.Негізінің анықталуы.
- 4.Зат есімнің септеулері
- 5.Қиыспаған анықтауыш
- 6.Термин тіркесіндегі сөз тәртібі.
- 7.Зат есімнің сөздік формасы.
8. Қиысқан және қиыспаған анықтауыш.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Corpus costae, os digiti, caput radii, frenulum linguae, dorsum nasi

3,4 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Қабырға басы, омыртқа денесі, жауырын мойыны, жоғарғы жақ төмпегі, мұрын қуысы.

5,6 жұп тапсырмалары:

Аударыңыз: Costa, articulatio, brachium, incisura, humerus, ulna, tuber, radius, scapula, transversus.

5.6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері.

- тестілеу

- **Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин**

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 7 беті	

Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.
3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С
4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.
5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Зат есімнің тегі, жекеше және көпше түрлері, септігі?
2. Сөздік формасы?
3. Негізінің анықталуы?
4. Зат есімнің септеулері?

• Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 4 Сабақ

5.1. Тақырыбы: Зат есімнің 3-септеуі. Ер, әйел және орта тегі зат есімдері.

• Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

• Сабақ түрі: Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: еркек тегі зат есімдерінің жалғауларын меңгерту;

«is» жалғауы бар зат есімдердің септеу ерекшеліктерін игерту;

орта тегі зат есімдерінің жалғауларын үйрету.

• Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Сөздік минимумдармен жұмыс жасау, грамматикалық сауаттылыққа үйрету, зат есім ерекшеліктерін меңгерту. Ер, әйел және орта тектің сөздік минимумдармен жұмыс жасау. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Ер, әйел және орта тек зат есімдерінің ерекшеліктерін игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Еркек тегі зат есімдерінің жалғаулары қандай?

2. Тегі бойынша ескертулерге қандай зат есімдер жатады?
3. Әйел тегінің грамматикалық белгілері.
4. Орта тегі зат есімдерінің белгілері.
5. Әйел және орта тек зат есімдерінің негізін анықтау.
6. Әйел және орта тегі бойынша ережеден ескертулері болып табылатын зат есімдер.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

- жұптасып жұмыс жасау;

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

1. Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз: auris, is; pyramis, idis; cutis, is; dens, dentis; herpes, etis; tabes, is; viscus, eris; aponeurosis, is; mors, mortis; extremitas, atis; mare, is; nomen, inis;

2. Зат есімдердің ілік септігі жекеше түрін жасаңыз: cavitas, salus, civix, mystax, ars, tendo, calx, tuberositas, impressio, pars, radix, origo, articulatio, longitudo asperitas, juvenus.

3,4 жұп тапсырмалары:

1. Еркек тегі зат есімдерін атаңыз: radix, icis; paries, etis; corpus, oris; odor, oris; sapo, onis; flexio, ionis; venter, ntris; poples, itis; nux, nucis; trochanter, eris; pulmo, onis;

2. Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз:

auris, is; pyramis, idis; cutis, is; dens, dentis; herpes, etis; tabes, is;

5,6 жұп тапсырмалары:

1. Зат есімдердің негізін анықтаңыз extremitas, atis; mare, is; nomen, inis; poples, itis; nux, nucis; trochanter, eris; pulmo, onis;

2. Зат есімдердің тең және тең еемес буындарды атап, негізін анықтаңыз:

viscus, eris; aponeurosis, is; mors, mortis; extremitas, atis; mare, is; nomen, inis;

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Қарағанда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Еркек тегі зат есімдерінің жалғаулары қандай?
 2. Әйел тегінің грамматикалық белгілері?
 3. Әйел тегі зат есімдерінің сөз негізін анықтау?
 4. Орта тегі зат есімдерінің жалғаулары?
- Тегі бойынша ескертулерге қандай зат есімдер жатады?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 5 сабақ

5.1. Тақырыбы: Сын есім. Сын есімнің шырайлары.

- Сағат саны: 2сағ/ 90 мин
- Сабақ түрі: Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: сын есім шырайлары туралы мәліметтерді игеру; негізгі грамматикалық материал мен курс лексикасын қайталау.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу мақсаттары: Сабаққа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қазақша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

- 1.Сын есімнің сөздік формасы.
- 2.Сын есімнің екі тобы.
- 3.Сын есімнің септелуі.
- 4.Сын есімнің негізін анықтау.
- 5.Сын есім шырайларының латынша атаулары.
- 6.Салыстырмалы шырай белгілері.
- 7.Салыстырмалы шырай сөздік формасы мен септеуі.
- 8.Күшейтпелі шырай белгілері.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

TBL-мәселеге бағыттап оқыту

TBL- командалар құру арқылы оқыту әдісі.

Командалар алдында қойылатын мәселе – клиникалық терминдер құрамбөліктерінің мағынасын анықтау, олар арқылы терминдерді құрастыру.

I команданың тапсырмалары:

1. Сын есімді зат есімдермен байланысын негізге алып, қиыстырыңыз: Әлпет(тік) (бұлшықет, доға, сүйек), сынатәрізді (алқа, сүйек, қойнау), мұрындық (қойнау, қылқан, сүйек),

2. Сын есім шырайының тегін анықтаңыздар.

anterius, supeioror, inferior, minus, majus, anterior, posterior, inferius, posterius, superius, minor, major, albus, a, um; ruber, bra, brum;

II команданың тапсырмалары:

1. Сын есімді зат есімдермен орыс тіліндегі сын есімнің зат есіммен байланысын негізге алып, қиыстырыңыз: Торлы (тесік, қырка, шытырман), Маңдайлық (бұрыш, тігіс, төмпек, өсінді), емізік тәрізді (өсінді, тілік), отырғыш (төмпек, тілік, қылқан).

2. Сын есімнің күшейтпелі шырай түрін құрастырыңыздар:

albus, a, um; ruber, bra, brum; simplex, icis; longus, a, um; bervis, e; niger, gra, grum, simplex, icis; longus, a, um; bervis, e; niger, gra, grum

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Салыстырмалы шырайдың жасалуы?

2. Күшейтпелі шырайдың жасалуы?

3. Сөздік формалары?

4. Септеулері?

5. Әртүрлі түбірден жасалған салыстырмалы шырай және оның терминологияда қолданылуының ерекшелігі?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

a) Оқушылардың білімін бағалау.

b) Үйге тапсырма беру.

№ 6 сабақ

5.1. Тақырыбы: Етістік. «Fieri» етістігі

• **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: латын етістігімен және оның грамматикалық категорияларымен, бұйрық раймен таныстыру.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 11 беті	

5.3. Оқу міндеттері: етістіктің жіктеулерін ажыратуды, негізінің анықтауын, бұйрық рай жекеше және көпше түрлерінің жасалуын үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Етістіктің грамматикалық категориялары.
2. 4 жіктеу және негіздері.
3. Инфинитив - тұйық райы.
4. Бұйрық рай.
5. Шартты рай.
6. Етістіктердің лексикалық минимумы.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс

I топтың тапсырмасы:

1. Етістіктің жіктеуін анықтап, императив жекеше түрін жасаңыздар: salvēre, infundēre, laborāre, audire, conspergēre.

2. Дауыстап оқып, аударыңыздар:

Recipe. Miscere. Da. Signa. Concide, contunde et tere. Bene labora. Repete bis.

1. Латын тіліне аударыңыздар:

Абайлап сақта. Мұқият тыңда. Тез дайында және бөл. Жақ және ысқыла (infricare).

4. Шартты рай жасалуының сызбасын дайындау.

II топтың тапсырмасы:

1. Етістіктің жіктеуін анықтап, императив көпше түрін жасаңыздар: valēre, addēre, linire, agitare, repetēre.

2. Латын тіліне аударыңыздар:

қабылдандар, ерітінділер, пісірінділер, қосындар, аяқтандар, себінділер, майдаландар, өмір сүрінділер, тындандар.

3. Қай латын етістіктерінен келесі сөздердің шыққандығын анықтаңыздар:

препарат, лаборатория, аудитория, лекция, лектор, репетитор, фильтр, финал, линимент, экстрагент.

4. Шартты райы бар рецепттік формулировкалар презентациясын әзірлеу.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- тест тапсырмаларын дайындау және орындау;

- сұраққа жауап беру

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қараганды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.:

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 12 беті	

ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Етістіктің грамматикалық категориялары?
2. 4 жіктеу және негіздері?
3. Инфинитив - тұйық райы?
4. Бұйрық рай?
5. Етістіктердің лексикалық минимумы ?
6. Есімше. Үстеу және есімдік?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 7 сабақ

5.1. Тақырыбы: Рецепт. Рецепт құрылымы. Негізгі рецептік қысқартулар.

- **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: рецепттің анықтамасы және құрылымымен, латын тіліндегі бөлігінің жазылу ережелерімен таныстыру.

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумдармен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен жұмыс істеу барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын терминдерінің қысқаша аудармаларын игерту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Рецепт дегеніміз не?
2. Рецепт құрылымы.
3. Рецепттің латын тіліндегі бөлігінің жазылу ережелері.
4. Рецепт бланкаларының түрі.
5. Рецептте дәрілердің жазылу тәртібі.
6. Қысқарту ережелері.
7. Негізгі рецептік қысқартулар.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-шағын топпен жұмыс;

Шағын топпен жұмыс – топ екі топша бөлінеді, әр топқа жеке тапсырма беріліп, тапсырманың мақсаты айқындалады. Тапсырмалары орындалғаннан кейін әр топ қарсылас топтың орындаған жұмыс нәтижесіне өз бағасын береді. Тексеру барысы оқытушының қадағалауымен өткізіледі.

І топ тапсырмалары:

1. Көп нүктенің орнына керекті жалғауларды қойып, рецептерді толықтырып жазыңыз:

Recipe: Suppositori ... cum Ichthyol ... numero 10
Detur. Signetur.

Recipe: Tabulett ... Digoxin ... 0,0001
Da tales doses numero 12
Signa:

Recipe: Emuls ... ol ... Ricin ... 180,0
Sirup ... Sacchar... ad 200,0
Misc. Da. Signa:

Recipe: Tinctur ... Valerian ... 5 ml
Tinctur ... Convallari ... 15 ml
Misc. Da. Signa:

Recipe: Ol ... Vaseline ... 100 ml
Ol ... Menth ... gutt ... II
Misc. Da. Signa:

Recipe: Vinylin ... 20,0
Ol ... Helianth ... 80 ml
Misc. Da. Signa:

Recipe: Tabulett ... Furacilin ... 0,02 ad us ... extern ... numero 10
Da. Signa:

2. Сөздерді толықтырыңыз:

- ерітінді
- аймақ
- буын
- жаттығу
- көрсетімдер
- шайқалу
- ингаляция

3. Рецептерді толықтырып, оқыңыздар, аударыңыздар:

Rp.: Inf. hb. Ledi palustris 10 ml
Sir. Althaeae 25.0
M.D.S.

Rp.: Sulfur. pct.
Picis liquidae aa 1.0
Zinci oxydi
Amyli Tritici aa 2.5
Vasellini 20.0
M.f.ung.
D.S

.02

Kal. iodidi 0.2
Calcii glycerophosphatis
Phytini aa 4.0
Extr.et pulv. r. Liquiritae q.s.ut. f.pil.№40
D.S.

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «O'ntustik Qazaqstan medicina akademiasy» AQ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 14 беті	

II топ тапсырмалары:

1. Жақшаның ішіндегі қазақша сөздерді латын тіліне ауыстырыңыз:

Recipe: Extractae (шүйгін шөптің) 0,3
 (Тұнбаның) Crataegi 0,15
 (Тұнбаның) Rhei 0,8
 (Этил спиртінің) 20 ml
 Misceatur. Detur. Signetur:

Recipe: Corticis (ит шомырттың)
 Foliorum (қалақайдың) ana 15,0
 Tincturae (меруертгүлдің) 10 ml
 Validoli 2 ml
 Misceatur. Detur. Signetur:

Recipe: (Ерітіндінің) Dibazoli 5 ml
 Da tales doses numero 6 (ампулаларда)
 Signa:

Recipe: (Майының) Ricini 20 ml
 Xeroformii 1,2
 Vinylini
 Misce, fiat (сұйықжағылма)
 Detur. Signetur:

Recipe: (Шөбінің) Adonidis vernalis 8,0
 Foliorum (жалбыздың) 1,0
 (Араластыр), fiant species
 Da. Signa:

Recipe: (Эуфиллиннің) 0,1
 Dimedroli 0,0125
 Sacchari 0,2
 (Араластыр) fiat (ұнтақ)
 Da tales doses numero 12 (капсулаларда)
 Signa:

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.
3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	Әдістемелік өңдеу	044-73/11-243 28 беттің 15 беті

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Рецепт анықтамасы?
2. Рецепт құрылымы?
3. Латын тіліндегі бөлігінің жазылуы?

• Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 8 сабақ

5.1. Тақырыбы: Латын тіліндегі химиялық номенклатура. Химиялық элементтер, қышқылдар, оксидтер, тұздар атаулары. Көмірсутек радикалдар атауларындағы жиілік бөліктер.

• Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

• Сабақ түрі: Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: химиялық номенклатура, химиялық элементтердің, қышқылдардың, оксидтердің, тұздардың, эфирлердің латын атауларын игерту.

• Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: химиялық номенклатурадағы атаулардың латын тіліндегі құрастырылу дағдыларын бекіту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізі мәселелері:

Химиялық элементтердің латын атаулары.

2. Қышқылдардың атаулары.
3. Тұздар, эфирлер атаулары.
4. Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері.
5. Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Химиялық элементтер атаулары латын тілінде қандай зат есімдер болып табылады, элементтер атауларын латынша сөздік формасында жазып беріңіздер:

оттек, мыс, қорғасын, күкірт, талий, бор, хлор, алюминий, көміртке, калий.

Оксидтер мен гидроксидтер атауларын латынға аударыңыздар, жауаптарды негіздеңіздер, рецепт жолындағы жалғауымен беріңіздер:

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 16 беті	

мырыш оксиді, сутек пероксиді, магний оксиді, алюминий гидроксиді, азот шала тотығы, кальций оксиді.

Рецептерді оқып, аударыңыздар, химиялық мазмұнын көрсететін, жиілік бөлшектерді анықтаңыздар:

Recipe: Oxugenii 1.5

Da

Signa.

Recipe: Tabulettas “Ferrobionum” numero 50

Da

Signa

Recipe: Unguenti Wilkinsoni 20.0

Unguenti Zinci ad 100.0

Misce. Da.

Signa

II топ тапсырмасы:

1. Қышқылдар атауларын аударып, жауапты негіздеңіздер: бор қышқылы, көмір қышқылы, фосфор қышқылы, фосфорлы қышқыл, борсутек қышқылы, құмырсқа қышқылы, иодсутек қышқылы, күкіртті қышқыл.

2. Тұздар атауларын аударыңыздар, жауапты негіздеңіздер: сынап цианиді, тестостерон пропионаты, литий карбонаты, натрий нитриті, ацетилхолин гидрохлориді, қорғасынның негіздік ацетаты.

3. Рецепттерді аударыңыздар:

Ал: Атропин сульфатының 0,1

Дистилденген судың 10 мл

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Ал: Амилнитриттің 5,0

Қара сауытта босат.

Белгіле.

Ал: Метилсалицилаттың

Хлороформның тепе-тең 10,0

Меңдуана майының 30,0

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 17 беті	

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Химиялық элементтердің латын атаулары?
2. Қышқылдардың атаулары?
3. Тұздар, эфирлер атаулары?
4. Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері?
5. Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары?

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 9 сабақ

5.1. Тақырыбы: Клиникалық терминология бойынша жалпы түсінік. Сөзжасам. Жұрнақтандыру. -itis, -oma, -iasis, -ismus жұрнақтары.

- **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: клиникалық терминология туралы мәлімет беру, клиникалық терминдердің құрастырылуындағы сөзжасам рөлін көрсету

• **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: терминдерді талдауды, ТЭ-ді анықтауды, мағыналарын айқындауды үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Патологиялық, клиникалық терминологиядағы сөзжасам принциптері.
2. Патолого-физиологиялық, клиникалық терминдердің сөзжасамдық үлгілері
3. Ауруға шалдыққан мүшелерді білдіретін грек-латын терминдері

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: шағын топпен жұмыс істеу.

I топтың тапсырмасы:

ТЭ-ді анықтау, мағыналарын түсіндіру.

Desinfectio - патогендік микроорганизмдерді жою, зарарсыздандыру, apoxia - тіндердегі оттегінің болмауы; phytotherapia (грек phyton-өсімдік)-дәрілік өсімдіктермен емдеу, hurosarpnia - қандағы CO2 төмендеуі, neuralgia-нерв бойымен таралатын ауырсыну.

ТЭ-ді анықтау, терминдердің жалпы мағынасын түсіндіру.

Липидемия, электротерапия, эндотоксины, дегидрация, гипестезия, антиоксиданты, гиподинамия, гипербилирубинемия.

II топтың тапсырмасы:

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 18 беті

ТЭ-ді анықтау, мағыналарын түсіндіру.

Эндоферменттер - жасуша ішіндегі ферменттер; гиповолемия-(фр. volume-көлем)-қан көлемінің азаюы, симбиоз - екі организмнің бірге өмір сүруі; анергия-тітіркеніске жауап қайтармау.

ТЭ-ді анықтау, терминдердің жалпы мағынасын түсіндіру.

Гастралгия, невралгия, патогендік, дискинезия, антипатия, симпатия, патология, этиология (греч. aetia-причина), уремия, гематурия, гиперемия, гипоксия.

Жаңа тақырыпты бекіту.18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.
3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С
4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.
5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

- 1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Терминоэлементтер туралы түсінік?
2. Белгілі ТЭ бойынша жай терминдерді құрастыру?
3. Сөзжасам тәсілдері?
4. Туындаушы сөздер туралы түсінік?

• Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин

- a) Оқушылардың білімін бағалау.
- b) Үйге тапсырма беру.

№ 10 сабақ

5.1. Тақырыбы: Сөзжасам. Термин элементтері жөнінде түсінік. Грек-латын дублеттері және жеке ТЭ. Префиксация. Префиксалды – суфиксалды туындылар.

• Сағат саны: 2сағ/ 90 мин

• Сабақ түрі: Теориялық.

5.2. Сабақтың мақсаты: грек-латын терминоэлементтерінің дұрыс жазылуы мен мағынасын игерту.

• Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

- a) сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
- b) сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы	044-73/11-243	
Әдістемелік өңдеу	28 беттің 19 беті	

5.3. Оқу міндеттері:

- клиникалық терминологияның, сөзжасамның негізгі түсініктерімен таныстыру;
- сөздерді құрастыру бойынша дағдыларды қалыптастыру;
- клиникалық ұғымдарды беретін жұрнақтармен терминдердің құрастыруын үйрету.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

5. Терминоэлементтер туралы түсінік.
6. Белгілі ТЭ бойынша жай терминдерді құрастыру.
7. Сөзжасам тәсілдері.
8. Туындаушы сөздер туралы түсінік.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

Білім берудің және оқытудың әдістері: TBL

Командалар алдында қойылатын мәселе – клиникалық терминдер құрамбөліктерінің мағынасын анықтау, олар арқылы терминдерді құрастыру.

1-команданың тапсырмасы:

Төменде берілген терминоэлементтердің мағынасын түсіндіріңіз.

Osteologia, pathologia, osteoarthropathia, stomatologia, somatologia, somatoscapia, acroalgia, spondylodynia, arthropathia, cardiographia, hormonotherapia, nosologia, brachialgia, logopathia, rhinologia, spondylographia, osteogenus, odontogenus, odontoalgia, glossalgia, panc reatodynia, thyroglossus, ulodynia, gnathodynia, genioglossus, gnathodynia, cheilodynia.

Төменде берілген терминоэлементтердің мағынасын түсіндіріңіз.

Акропатия, артрография, энтероскоп, энтерология, эзофагодия, ринофарингоскопия, соматометрия, остеоартропатия, гепатология, стетоскоп, глоссодия, энтеропатия, риноскоп, панкреаталгия, логотерапия, панкреаталгия, гемотерапия, нозография, глоссоспазм, соматикалық, патология.

Қабыну деген мағынаны -itis, -itidis f жұрнақтарымен терминдерді жазыңыз

Асқазанның Мұрынның

Қынаптың Сіңірдің

Көздіңқабынуы Бронхтың қабынуы

Бауырдың Сүт безінің

Жұтқыншақтың

Жаңа тақырыпты бекіту.18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С
2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.
3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С
4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.
5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012
2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Грек-латын дублеті дегеніміз не?
 2. Грек тілінде «өмір, өмір процесі» деген ТЭ қалай айтылады?
 3. Ұлпа, мүше бөлінділерді білдіретін грек-латын діблеттерін атаңыз?
- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**
 - a) Оқушылардың білімін бағалау.
 - b) Үйге тапсырма беру.

№ 11 сабақ

5.1. Тақырыбы: Химиялық номенклатура. Химиялық элементтердің, тұздардың, қышқылдардың және тотықтардың атаулары.

- **Сағат саны: 2 сағ/ 90 мин**
- **Сабақ түрі:** Симуляциялық

5.2. Сабақтың мақсаты: химиялық номенклатура, химиялық элементтердің, қышқылдардың, оксидтердің, тұздардың, эфирлердің латын атауларын игерту.

- **Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин**
- сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру
сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3 Оқу міндеттері: химиялық номенклатурадағы атаулардың латын тіліндегі құрастырылу дағдыларын бекіту.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізі мәселелері:

- Химиялық элементтердің латын атаулары.
1. Қышқылдардың атаулары.
 2. Тұздар, эфирлер атаулары.
 3. Химиялық номенклатурадағы грек сан есім-префикстері.
 4. Кейбір көмірсутек, сутек радикалдар атаулары.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары.

шағын топпен жұмыс істеу

I топтың тапсырмасы:

1. Химиялық элементтер атаулары латын тілінде қандай зат есімдер болып табылады, элементтер атауларын латынша сөздік формасында жазып беріңіздер:
оттек, мыс, қорғасын, күкірт, талий, бор, хлор, алюминий, көміртке, калий.

Оксидтер мен гидроксидтер атауларын латынға аударыңыздар, жауаптарды негіздеңіздер, рецепт жолындағы жалғауымен беріңіздер:

мырыш оксиді, сутек пероксиді, магний оксиді, алюминий гидроксиді, азот шала тотығы, кальций оксиді.

Рецептерді оқып, аударыңыздар, химиялық мазмұнын көрсететін, жиілік бөлшектерді анықтаңыздар:

Recipe: Oxugenii 1.5

Da

Signa.

Recipe: Tabulettas “Ferrobionum” numero 50

Da

Signa

Recipe: Unguenti Wilkinsoni 20.0

Unguenti Zinci ad 100.0

Misce. Da.

Signa

II топ тапсырмасы:

4. Қышқылдар атауларын аударып, жауапты негіздеңіздер: бор қышқылы, көмір қышқылы, фосфор қышқылы, фосфорлы қышқыл, борсутек қышқылы, құмырсқа қышқылы, иодсутек қышқылы, күкіртті қышқыл.

5. Тұздар атауларын аударыңыздар, жауапты негіздеңіздер: сынап цианиді, тестостерон пропионаты, литий карбонаты, натрий нитриті, ацетилхолин гидрохлориді, қорғасынның негіздік ацетаты.

6. Рецептерді аударыңыздар:

Ал: Атропин сульфатының 0,1

Дистилденген судың 10 мл

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Ал: Амилнитриттің 5,0

Қара сауытта босат.

Белгіле.

Ал: Метилсалицилаттың

Хлороформның тепе-тең 10,0

Меңдуана майының 30,0

Араластыр.

Босат. Белгіле.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау,карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Караганды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1.Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.6. Бақылау сұрақтары :

Химиялық элементтердің атаулары - ...зат есімдері

A. II септеу орта тегінің

B. II септеу еркек тегінің

C. I септеу әйел тегінің

D. V септеу әйел тегінің

E. III септеу орта тегінің

2. Phosphorus, і ... зат есімнің тегі

A. f

B. n

C. m, n

D. m

E. f, n

3. «Sulfur» зат есімнің септеуі

A. V

B. IV

C. III

D. II

E. I

4. «Сутегі» Gen. Sing, түрінде

A. Hydrogenium

B. Hydrogeniorum

C. Hydrogenii

D. Hydrogeniis

E. Hydrogenios

5. Тотығу дәрежесі жоғары болатын қышқылдар жұрнағы

A. -icum

B. -atum

C. -idum

D. -osum

E. -as

6. Қышқылдар атауларындағы «- osum» жұрнағының орыс баламасы

A. -ная

B. -истая

C. -евая

D. -овая

E. -лая

7. Оксидтер атауларындағы сөздер саны

A. 1

B. 3

C. 4

D. 2

E. 5

8. Оксидтер атауларындағы бірінші сөздің септегі

A. Genetivus

B. Accusativus

C. Ablativus

D. Vocativus

E. Dativus

9. Тұздардың латын атауларындағы анион атауының септігі

A. Genetivus

B. Dativus

C. Vocativus

D. Nominativus

E. Accusativus

10. Магний сульфаты – Magnii sulf ...

A. -isum

B. -atum

C. -idum

D. -osum

E. -as

• **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

A) Оқушылардың білімін бағалау.

B) Үйге тапсырма беру.

№ 12 сабақ

5.1. Тақырыбы: Дәрілердің атауындағы жиілік бөлшектер. Рецепттік қысқартулар.

• **Сағат саны: 2сағ/ 90 мин**

• **Сабақ түрі:** симуляциялық

5.2. Сабақтың мақсаты: фармакологиялық топтар атаулары бойынша ақпаратты игертіп, жиілік бөлшектер бойынша білімдерді жетілдіру.

Ұйымдастыру кезеңі: 9 мин

сабақтың жұмыс ортасын ұйымдастыру

сабақтың мақсаттары мен міндеттерін анықтау

5.3. Оқу міндеттері: Тақырыпқа қажетті сөздік минимумымен қамтамасыз ету. Жаттығу жұмыстарымен орындау барысында грамматикалық сауаттылыққа үйрету. Латын етістіктері мен терминдердің қазақша аудармаларын игеру.

Оқушылардың өтілген тақырып бойынша білімін тексеру. 27 мин

5.4. Тақырыптың негізгі мәселелері:

1. Етістіктердің латын тіліндегі сөздік формасы.

2. Етістіктердің негіздерін анықтау.

3. Етістіктердің жіктеуін анықтау.

4. Етістіктердің бұйрық рай түрлерін құрау.

5. Етістіктердің шартты рай түрлерін құрау

6. «Fieri» етістігі.

Жаңа сабақты түсіндіру: 27 мин

5.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:

-жұптасып жұмыс жасау:

Жұптасып жұмыс жасау – студенттер екеуден бірігіп, тапсырмаларды орындайды. Бірі оқып немесе аударма жасаса, екіншісі оған өз пікірін айтып, талқылайды, өз бағасын береді.

1,2-жұп тапсырмалары:

1.Етістіктерді латынға аударып, жіктеулерін анықтаңыздар: Беру, белгілеу, араластыру, залалсыздандыру, қайталау, емдеу, алу.

2. Бұйрық райдың жекеше және көпше түрлерін құрастырыңыздар: *repeto, ere* – қайталау; *addo, ere* - қосу; *misceo, ere* – араластыру; *verto, ere* – айналдыру, бұру; *steriliso, are*-залалсыздандыру; *finio, ire*-аяқтау; *diluo, ere* – еріту; *recipio, ere* – алу; *audio, ire* - тыңдау

3,4 жұп тапсырмалары:

1.Аударыңыз: Дибазол таблеткасы, амиказол жақпамайы, жалбыз тұндырмасы,

2. Нүкте орнын толықтырып, етістіктерді қазақ тіліне аударыңыздар: *recipio, ...re 3; steriliso, ...re 1; audio, ...re 4; verto, ...re 3; vivo, ...re 3; sano, ...re 1; adhibeo, ...re 2; nutrio, ...re 4; do, d...re 1; diluo, ...re 3; studio, ...re 2; laboro, ...re 1; sentio, ...re 4; signo, ...re 1.*

5,6 жұп тапсырмалары

1.Аударыңыз: Ксероформ жақпамайы, адреналин ерітіндісі, календула гүлі

2.Етістіктердің шартты райын латын тілінде құрастырыңыздар: белгілеу, залалсыздандыру, босату; емдеу, араластыру, қабылдау, қайталау, аяқтау, тамақтану, тыңдау, өмір сүру, сәлемдесу.

Жаңа тақырыпты бекіту. 18 мин

- Тақырып бойынша оқушылардың сұрақ жауабын тыңдап, тест тапсырмаларын орындау, карточкамен жұмыс.

5.6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Мустафинова, О. А. Латын тілі және медициналық атаулар негізі [Мәтін] : оқу құралы / О. А. Мустафинова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2015. - 112 бет. С

2. Қасымбекова, А. Н. Латын тілі [Мәтін] : оқу құралы / А. Н. Қасымбекова. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 284 бет. с.

3. Құдайбергенова, Ж. П. Латын тілінен жаттығулар жинағы [Мәтін] : оқу құралы / Ж. П. Құдайбергенова ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 194 бет. С

4. Shoibekova, A. Zh. Latin and fundamentals of medical terminology for medical students with training english : book / Алматы : Эверо, 2016. - 164 p.

5. М.Н. Чернявский .Латинский язык и основы фармацевтической терминологии. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.

Қосымша:

1. Қозыбаева А.Қ. Латын тілі: оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр», 2012

2. Жантасова, С. О. Латын тілі және медициналық терминология негіздері: оқу құралы / С. О. Жантасова, М. Т. Жанұзақова, Т. Д. Татаренко. - Алматы : Эверо, 2015. - 152 бет

5.7. Бақылау сұрақтары :

1. Фармакологиялық топ атаулары - бұл

A. Gen. Sing. түріндегі әйел тегі зат есімдер

B. Nom. Pl. түріндегі еркек тегі зат есімдер

C. Nom. Pl. түріндегі орта тек зат есімдер

D. Nom. Pl. түріндегі еркек тегі зат есімдер

E. Nom. Sing, түріндегі әйел тегі зат есімдер

2. Фармакологиялық топ атауларындағы жалғау

A. -ae

B. -a

C. -es

D. -is

E. -i

3. «Қатты әсер беруші» аудармасы

A. heroicus, a, um

B. laxativus, a, um

C. amarus, a, um

D. antibioticus, a, um

E. fungicidus, a, um

4. «Ащы» аудармасы

A. albus, a, um

B. sedativus, a, um

C. androgenus, a, um

D. amarus, a, um

E. purgativus, a, um

5. «Cholagogus. a, um» - бұл

A. зәр айдатқы

B. бактерицидті

C. ауырсынуды басатын

D. ащы

E. өт айдатқы

6. «Fungicidus, a, um» - бұл

A. құсуға қарсы

B. іш босататын

C. грибокқа қарсы

D. несеп айдайтын

E. тыныштандыратын

7. Ащы тұндырмасы - tinctura amar

A. -us

B. -a

C. -er

D. -um

E. -es

8. Emplastrum bactericid ...

A. -a

B. -es

C. -us

D. -um

E. -er

9. «Күрделі пластыр»

A. emplastrum compositum

B. emplastro composites

C. emplastris compositi

D. emplastris compositis

E. emplastro composita

10. «Chol» бөлшектің мағынасы

A. диуретикалық

B. ұйықтататын

C. седативтік

D. өтайдатқы

E. несеп айдатқы

- **Сабақтың қортындылау кезеңі 9 мин**

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

Әдістемелік өңдеу

044-73/11-243

28 беттің 27 беті

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

Әдістемелік өңдеу

044-73/11-243

28 беттің 28 беті